

XCIII

cumentorum. **O**mnia enim que mandauit dominus, et que predicauit quid aliud sunt quam medicina animarum? **E**nde Sapientia. xvij. dicitur. **N**eque herba: neque malagyna sanat illos: sed tuus domine sermo qui sanat omnia. **H**inc Augusti. **M**edicina omnibus consolentem. omnia tumetia corporis timentem. omnia tabescentia reficiens. omnia suppulta resecans. omnia necessaria custodientes. omnia perdita reparantes. omnia depravata corrigit. **E**nde bene addidit ille sermones domini esse medicinam qui dicebat Mat. viiiij. **T**antum dic verbo et sanabitur puer meus?

Tercio sanat deus medicus per cordis suu incitamenta: hoc est per cordis affectiones que sunt virtutes: ut est eius pietas. benignitas. misericordia. et charitas. que cor suu exuberare faciunt ad omnes gratiam exhibendam. ut quantumcumque faciliter core eius nostris precebus pulsetur: oleum sue gratie nostris vulneribus infundat. **E**nde de eius misericordia quod ipsa sanat dicitur Sapientia. xvij. **S**uscipericordia tua aduenies sanabit eos. **D**e omnibus autem subditur ibidez infra. Substantia tua et dulcedinez tua quam in filios habes ostendebas: scilicet sanando infirmitates nostras: vocans dei affectiones sive eius virtutes substantiam suam. eo quod non insunt accidentes sicut nobis: sed insunt ei essentialiter quia non sunt aliud nisi deus. **H**is ergo tribus sanat deus medicus in hac vita peregrinatiois nostre iusseritates dispensat: tamen de eis in nobis aliquid licet tenuiter terelinquebas ut humiliores cautores nobis ipsi cognitiores permaneamus. **D**icit autem dominus Albertus quod deus sanat quadruplum. scilicet ab infirmitate perseverando. causa et infirmitatis expellendo. sanitatem perditam reparando. sanitatem reparatam conservando. hec quatuor per diuinam gratiam deus operatur in nobis. quia per gratiam ab infirmitate preservamus. vel infirmi iam facti per gratiam sanamus: et iam sani facti per gratiam conservamus. Ultimo sanat deus medicus in patria ad plenam et perfectam sanitatem: ut ibi sanati in perpetuum nuncquam aliquid de infirmitibus vel quibuslibet molestiis sentiamus. **E**t hoc est quod promittit nobis deus per ipsam.

plici. ubi dicitur. **L**onge effugabuntur qui absorbeant te. **H**inc Apocal. xxi. dicit. **A**lbsterget deus omnes lacrymam ab oculis sanctorum. et mors non erit ultra: neque luctus: neque clamor: neque ullus dolor erit ultra quod prima abierunt. **A**d quam nos pducatur.

XCIV. Symonis et Iude.

Symon frater **V**ester scio quia vir est consilium: ipsum audite. **I**acobus. ij. **D**icit Bernardus. Nec studium actionis bone: nec ocium contemplacionis sancte: nec lacryma penitentis accepta esse potuerunt illi: qui tanti habuit obedientiam ut vitam ipsam quam obedientiam perdere maluit. **V**nde ex his quod passus est christus discimus quamara nos qui puri homines sumus oporteat pro obedientia perpeti per quae etis qui deus est non dubitauit mori. **V**erba ergo proposita licet venerabis pater **M**atathias suis contribulibus de Symone filio suo dixerit. nos tamquam verba predicta perspicuum mysticorum altius intelligentes ex propria christi ad celum ascendentis ipsa accipimus. **N**ec in merito **M**atathias enim interpretatur donatus: signans christum qui super omnia dona est datum optimum descendens a patre luminos: ut ait Jacobus. qui ascendens in celum post tergum de Symone apostolo dixit omnibus nobis verbum propositum. **S**ymon frater vester scio quia vir consilium est ipsum audite. ac si dicat. **A**lia meam corporalem presentiam habere non possumus: audite vestrum fratrem tanquam meipsum qui meis consilii est imbutus. **O** **C**olletes ergo glori os huius principis audire consilium sciendum quod in virtute sui nominis Symon docet nos obedientiam. non qualcunquod: sed debitis appendicibus et circumstantiis adornaram. Nam in suo nomine quod est Symon confortat nos ad obedientiam. Symon enim obedientis dicitur. In eo autem quod dicitur vir consilium: insinuat nobis quod eadem obedientia non debet esse nuda: sed bonis circumstantiis esse vestita. **D**icit enim Bernardus. Obedientia simplex non sufficit si suis stipata comitibus non aderit. **E**cclasius dicit. Ut ergo obedientia plena sit atque perfecta necesse est ipsam esse pri-

Hermo

ram. voluntariā. humilem. patientez. fidem. deuotam. diuine dilectionis fortitudine roborataz. **H**e semper conditiōes in septē psalmis p̄figurate sunt. que uno eodemq; nomine sicut ex diuinis colligitur verbis. i. nomine Symonis sunt figurare. Legimus sū quidē de symone mago. de symone cyreneo. de symone leproso. d̄l ymone machabeo. de symone petro. de symone chananeo qui i mānib; est. de symone onye filio. Isti septem illa septem que pdixim⁹ p̄figurant. nō om̄nes omnia: sed aliqui aliq. quedā remotiue. quedā positue. Ista p̄ordinem. p̄sequentes primo dicimus q̄p obediētia ad hoc vt sit efficax debet esse pura. vt solus deus sit in causa qui est causa causalissima. quicq; enī extra deum agit nihil valet. Sunt em̄ aliqui qui oculū cōsideratiōis extra deū ad questū rei temporalis inflectūt qui solius ambitiōis causa platoꝝ mandatis obediunt. isti symonem magū induit. de quo dicit Actu. viij. Cum vidisset symon q̄p impositiōem manus apostoloꝝ darei sp̄ssantus. obtulit eis pecunia. dicens. Date mihi hanc potestatē ut cūcūq; impōluero manus accipiat spiritum sanctū. Petrus dixit ad euꝝ. Pecunia tua tecuzit in perditionē: quoniam donū dei existimas pecunia possidere. nō es tibi pars neḡis foris in sermōe isto. cor em̄ tuum nō est rectū coram deo. Unde Mat. vij. dicit. Si oculus tuus simplex fuerit: tonū cor tuū lucidum erit. oculū intentionē vocans. Qd̄ exponens iterū Hern. dīc. Sunt quorū nō est simplex ocul⁹ et receperūt mercedē suā. Et cuncto obediētia ad hoc vt sit efficax debet esse voluntaria. vt in difficilib; p̄mpte. et bylariter imp̄antib; obediāt non tanq; homini bus: sed sicut deo placere p̄ oia cupiētes. coacta enim obediētia nō bz̄ meriti apud deū. Hinc. i. Paral. viij. dicit. Scio deū et seruias ei corde pfecto et aio voluntario. Qd̄ etiā Petrus apliꝝ horat: dicens. Provi dentes bona nō coacte: sed spontanee sū de um. neq; turpis lucri grā: sed voluntarie. vt testimoniuꝝ Pauli. ii. Cor. vij. nobis possit veraciter adaptari dīc. Testimoniuꝝ illis p̄hibeo q̄ sup̄ verticē voluntarij fuerūt. Sed notandū q̄ nō om̄is obediētia te

bet esse simple voluntaria. Cum enī aliquid de p̄spēris. et delectabilib; p̄cipit: vt cum ali cui ep̄patuz vel abbasā vt accipiat p̄cipiat ut talis obediētia non debet esse simpliciter voluntaria: sed sūm̄ quid: hoc est sūm̄ aliquid. i. sūm̄ voluntatez dei. Quod Gregorius pulchre nobis inſinuat: ita dīc. Obedientia si de suo aliquādo aliquid nō habeat nulla est. aliquādo autē si de suo aliquid habeat minima est. verbi gratia. Cum hui⁹ mundi succēsus p̄cipiat cum locus superior imp̄atis qui ad percipiēda hec obedit: obedientia sibi virtutem euacuat si ad hec etiam ex proprio desiderio anhelat. non enī in hac re ipse obedit: sed suo desiderio obedit. Rursus cū mundi despectus p̄cipitur: cuꝝ opprobria contumelie vel enīz damaña quelibet iubemur nisi hec et ex semetip̄o animus appetat obedientie sibi merituz minuit. quia ad ea que in hac vira respecta sunt inuitus nolēsc̄ descendit. Debet ergo obedientia in aduersis de suo aliquid habere. et rursus in p̄spēris d̄ suo aliquid nō habere: quaten⁹ in aduersis tanto glorioſior sit: quāto diuino ordini etiam ex desiderio iungif. et in prosperis tanto sit vērior: quāto in presenti ip̄a quam diuinatus p̄cipit gloriā funditus ex mente separatur. Ergo obedientie palinaz apprehendere veraciter minuit: prosperis huius seculi et sola iuſſione inuiti: aduersis autē ex devotione militemus. Et sic patet quomō debeat esse voluntaria. Sed heu platoꝝ mandatis multi obediunt: sed inuiti et temp̄enzi murmurante. qui non solum nō acquirunt mentem: sed penaz murmurantū incurunt. H̄i tales induit symonem cyreneuz. qui inuiti crucez dñi portauit: et ad eadēz in angaria bauilauit. Qd̄ Lercio obediētia deo grata debet esse hūilis. quā illi exoluūt qui platoꝝ suorū malorū memores et p̄ hochumiles: eo diuinis mandatis hūiliter obediunt. quo p̄obedientie bonuz ad deum se posse redire cōfidunt. Recogitāt enīz q̄ superbiēdo de paradise electi sumus. et ideo sperant se p̄obedientiam humilē reuersuros. Propterq; nobis magnis peccatoribus consulit Eccl. vij. Humilia valde spiritum tuū: quoniam p̄indicta carnis imp̄i ignis et d̄mis. Et id

tanto amplius & profundius se humiliat: quāto se peccando contra deum meminerūt erexit. **I**sti ergo symonem leprosum induit: qui cum tēm inuitauit leprosus nō erat: s̄ quia fuerat solo nomine leprosus vocatus. sic isti nomen sibi retinēt peccatorū qui etiam de p̄cipiato peccato nesciūt esse securi. que sc̄ licet humilitas quāto fuerit profundior: tāto est deo acceptior. **D**e hac humilitate iterū dicit **Bern.** **H**omo homini propter deū se subiiciens cōmitit ei bonam voluntatem suā in deo formandaz in sensu & spiritu humili. **Q**d̄ etiam perfecti faciunt ipso **Bern.** dicēte. **P**erfecti quicq; & spirituales cum ad robur & firmamentū pueniūt virtutum: per obediētū & subiectiōis virtutem p̄munt se semper: ac dehincūt in id qd̄ iūcipientū est. & vnde iusta se descendūt. inde ascendunt sup̄ se & humiliādo se proficiūt. **Q**uarto obediētia nostra debet esse patiēs. que videlicz patientia semper in omni obediētia licet sit necessaria. in his tamē est in quibus null⁹ fructus: nulla utilitas cognoscit. frequēt⁹ erimus impatientes murmurātes & dicentes. ut quid iubemur hoc facere & que utilitas in hoc facto? non attendētes qd̄ si nulla est utilitas in executiōis effectu. est tamen utilitas in obediētis affectu. **V**nde **Bern.** **S**unt ali qui qui in his que vident̄ licita obediūt: sed si quicq; minus licitū: minus utile a priore videat iniunctū: licite contradicere posse credunt. nō aduertētes obediētia **Abralx** vel **Johānis** h̄eremite. qui lignū aridū rigauit & siccū animare voluit. v̄l certe **Jucij** abbas. qui ppter obediētia filiū suū in flumē iactare voluit. xl illius qui filium suū in di banū ardente ppter obediētia misit. In his omnibz nou solum nulla utilitas visa est: sed etiam crudelitas & res illicita videbitur. in quo non dicim⁹ qd̄ in omni illicito sit generaliter obediētū. quia nūc qd̄ in his in quibus led̄ tur cōscientia obediēre tenemur. **V**nde **Bern.** pfectam obediētia diffiniēs dicit. **P**erfecta obediētia sit maxime in incipiente indiscreta. hoc est nō discernere quicquid p̄cipiat: sed ad hoc rautū inniti vt fide liter fiat qd̄ a maiore p̄cipiat. In his ergo que taliter vt dictū est illicita vident̄. i. inco

ueniētia obediētū est. & hoc agentes induimus symonē machabētū. **S**ed nō in talibz illicitis que fieri oporteat cum peccato. **V**nū cuī duplex sit illicitū: sc̄ qd̄ inutile est & inconueniens. in illo obediēre expedit: sed nō in illo qd̄ facim⁹ cuī peccato: dicēte **Bern.** **I**m pfecti cordis & infirme p̄sus voluntatis in diciū est statuta senioꝝ studiosius discutere habere ad singula que iniūgunt̄ & exigere d̄ quibuslibet rationē male etiam suspicari de omni p̄cepto cuius causa latu erit. **R**
Quinto obediētia nostra sit fidelis. vt in his que facim⁹ p̄ obediētia veram fidē te neam⁹. non quācunq; fidem loquor: sed eaꝝ que est affectuosa & omniū virtutū emulatōria. quia quātumcūq; magna sit obediētia: nulla tñ est si nō sit sup̄ fidei petrā fundata. **D**e hac em̄ fide dicit **Aug.** **N**ō est alia iustitia hominis in hac vita: nisi ex fide viuere que per dilectionē operaf. **D**e qua etiam dicit **Greg.** **S**ic sup̄ fundamētū fabrica sic sup̄ fidē opa cōstruūt. **C**lera aut̄ fides est que in hoc qd̄ verbis dicit morib⁹ nō p̄tradicat. Fidei ergo veritatē in nostre vite cōsideratiōe debem⁹ cognoscere. **T**unc em̄ vere fideles sum⁹ si qd̄ verbis p̄mittim⁹ opibz ad implēt⁹. que videlicz in nostris pfectibz recipit incrementū. Fidelez ergo fidē n̄c̄ obe diētie tanq; fundamētū substerētes symonēm petrū inquit⁹. qui ppter fidei firmitatem dicit⁹ est a dño petr⁹. **S**exto obediētia n̄a debet esse deuota: vt i deuotiōe feruētes cuī affectu deuotissime qd̄ p̄cipit impleam⁹. semp̄ p̄ oculis habētes. nō tā id qd̄ agim⁹ & quo agēdo intēdīm⁹. & sic idūm⁹ symonē chanancū q̄ interptat̄ zelator. chanaan enīz zel⁹ dicit. inde chanane⁹ q̄ si zelator. zel⁹ em̄ seriosus feruor dicit. quē zelu illi bñt qui in serioso feruore ea q̄ p̄cepera sunt firmiter exequitur. hos tyrones qui serioso zelo feruēt monet **Bern.** **d**i. **N**ō vos terreat h̄uane stragilitatis defect⁹: si qn̄ sarcina mandator. vires n̄as excedere videat. & scitote qz q̄ cōfidiūt in dño mutabūt fortitudinē. nō ē em̄ i nobis: s̄ i deo dzeē fortitudo n̄a & i ei⁹ obediē fortitudie. **C**ui igīt alicui ftri aliqd̄ grāue p̄cipit: dicat utl̄ ftra i corde suo. **F**ortitu do mea de⁹ me⁹ & dñs me⁹. & iō bñano defētū

Bermon

aggregiar qd diuia fortitudo perficiet. sicut
de quibusdā in matre nostra regula dicitur.
inx ut aliquid a maiore precipit ac si diu/
nitus imperef moram pati nesciunt in faci/
endo. et sic imitatores isti principis erimus
qui res corporis et animam in obedientia po/
sunt propter dei. Hic inferenduz est si quid
de eius vita vel passione volumus enarra/
re. **S**eptimo obedientiam nostram
diuine dilectionis fortitudine roborem: per
quam tori et ex toto accensi et fortitudine ro/
borati nostra obedientia ad formā et exemplū
obedientie dñi disponemus. Deus autem su/
am obedientiam flore triplici adornauit. Ob/
edientiam enim patri liberaliter. totaliter. dulci/
ter. Liberaliter quia in omni sua obedientia
nihil vng̃ ppter se fecit nec qd sibi foret vni/
le sed qd nobis. Totaliter etiaz obediuit. qd
omne qd est ipse: et qd habuit pro nobis pa/
tri in sua obedientia offerebat: nihil omnino
ex omnibus sibi seruans. Dulciter obediuit
ut in passione crudelissime mortis. nec con/
tra patrem: nec contra tortores: nec contra eos
pro quibus pertulit murmuraret. Hic etiā
bonius obediens suam obedientiam deo exhibe/
at ad quadraturā et lineaꝝ obedientie dei no/
stri. Hic enī monet et hortat Jud. vii. Qd
me videlicis facere omnes facite. exemplū emi/
dedi vobis ut et vos ita faciatis. Ut ira faci/
entes induam⁹ septimū Symonē-i. Onye
filium: qui vis mea domin⁹ interpretatur.
quia talis et tanta obedientia nō per vim no/
stram que nulla est: sed per vim domini ad/
impletur et.

XCV De eodem. sermo. ii.

Iribus a iuuentute sua sit nobis
princeps: ut sup. Dicit Augustinus.
Confitemur siue deus laudantes siue semet/
ipsoſ accusantes: pia est utracqz confessio. si/
ue cum reprehendis te quia non es sine pecca/
to: siue cum illum laudas qui nō potest ha/
bere peccatum. Que verba optime congru/
unt themati pposito. Judas enim confitens
siue laudator interpretat. **T**inquisi/
bus verbis instruimur de duplice confessio/
ne facienda. Prima debet fieri de nobis. se/
cunda de deo. Prima est proprie cōfidentis
propria mala. secunda laudantis dei benefi/
cia. Debet autem utræque foris. qd do/
cemur ī eo qd Judas foris viribus dicitur
a iuuentute sua. ut in eo qd dicit Judas mo/
neamur de confessioe. in eo autem qd foris
dicit monemur de confessiois bone cōditio/
ne. ut sicut in priori sermō Symon monu/
it de obedientia: consiliuz dō monuit de appē
dicia siue de appendicis: sic in isto sermone
Judas monet de confessioe fortis virib⁹ de
bonarū conditionū insinuatioe. Si enī con/
fessio nuda fuerit nihil placet. Huius ergo
verbi occasione duo dicemus per ordinem.
Primo de confessioe. put signat peccatoruz
accusatōem. secundo de pfectioe. put signat
dei laudatioem. Primo enī sunt mala no/
stra extirpanda. secundo virtus dei laudāda.
Primo cōfitemendo peccata purgēmus ut po/
stea deum laudem⁹. quia ut dicit Eccli. xv.
Non est speciosa laus in ore peccatoruz. Et
ergo cōfessio de peccatis nostris facienda deo
possit esse grata et accepta: adeo ut ea statim
remissioem peccator⁹ a domino consequa/
tur: quicqz debet habere circumstantias ipam
confessionem per omnia sacrificantes. De/
bet enim esse integra. voluntaria. discreta. ex/
cogitata. et amara. que quicqz intelligitur
in hac dictioe iudea. ira videlicz ut quelibet
illarum literarū dictioem integras represen/
ter. que si omnia cōueniunt nostrā confessio/
nem sacrificant. sicut dicitur in ps. Facta
est iudea sacrificatio eius. ac si dicatur. Ju/
dea. i. circumstantie per has literas designa/
te est sacrificatio confessionis. i. sacrificat
confessioem. Primo ergo ut nostra confessio
sacrificet. i. sanctos nos efficiat tebz esse
integra: ut oia cōmissa sine excepto: sine di/
minutō fideliter exponam⁹. hoc facere mo/
nemur in ps. Effundite corā illo corda vta.
Glo. effundite. i. totū extra fūdite. **A**ren. ii.
Effundite sic aquā cor tuū. Aug. Caueras ne
verecudia duct⁹ diuidas pfectioez. Quare
Quia de sūme bon⁹ et sūme pfect⁹ non pot
opus facere imperfectū. aut enī totū hocz sa/
nat: aut nihil. **C**īn versus. Larga dei pietas
venia non dimidiabit. Aut nihil aut totuz
propiciando dabit. Eratio huius est. quia